

БАТЛАВ
МОНГОЛ УЛСЫН САЙД, ЗАСГИЙН
ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН
ДАРГА

Г.ЗАНДАНШАТАР

БАТЛАВ
ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД
Ц.НЯМДОРЖ

РАДИО ДОЛГИОНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 47 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрөөс мэдээлэл, харилцаа холбооны хөгжлийн талаар баримтлах бодлого”-ын 3.2.1-д “Мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарын эрх зүйн актыг боловсронгуй болгож, Монгол Улсын хууль болон олон улсын гэрээнд нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлэх” гэж, 3.3.7-д “Радио долгионы зохицуулалт, төлөвлөлтийг сайжруулж, үр ашигтай хуваарилалтыг бий болгох” гэж заасан.

1.2.Практик шаардлага

1.Радио долгионы тухай хууль 1999 онд батлагдснаас хойш Засгийн газрын бүтэц, чиг үүргийн өөрчлөлттэй холбогдуулан тус хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулаагүй бөгөөд үүнтэй холбоотой өөрчлөлтийг хуульд тусгах шаардлагатай байна. Дэд бүтцийн яамны хариуцан хэрэгжүүлж байсан радио долгионы асуудлаарх чиг үүрэг нь одоогийн харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын чиг үүрэгт хамаарч байна.

2.Захиргааны ерөнхий хууль 2016 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөгджэх эхэлсэнтэй холбоотой тус салбарын хэм хэмжээ тогтоосон актыг батлах, хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих байгууллагуудыг тодорхой болгох шаардлагатай байна. Радио долгионы хуулийг хэрэгжүүлэх явцад радио долгионы хуваарилалт, ашиглалт, тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой дүрэм, журам, зохицуулалтын баримт бичгүүдийг батлах бүрэн эрхийг харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага болон Зохицуулах байгууллагын эрх хэмжээнд тодорхой тусгаж, хуульд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай байна.

3.Сансрын холбооны үндэсний хиймэл дагуулд ашиглах орбитын байрлал, радио давтамжийн төлөвлөлтийг Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагад бүртгүүлэх, радио давтамжийн координат хийхдээ тус олон улсын байгууллагын

тогтоосон журмыг баримталдаг. Энэхүү ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ олон улсын гэрээ, конвенцийг мөрдлөг болгодог тул Монгол Улсын олон улсын гэрээнд дурдсан нэр томьёог ашиглан хуулийн нэр томьёоны тодорхойлолтод зарим өөрчлөлтийг оруулах шаардлага үүсч байна.

4. Монгол Улс зах зээлийн эдийн засагт шилжснээр харилцаа холбооны салбарт төрөл бүрийн хэрэглээний радио систем, техник, технологи олноор нэвтэрснээр радио долгион ашиглах цар хүрээ асар хурдтай нэмэгдэж, тэдгээрийг зохицуулах, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх нөлөөллийг багасгах, баталгаажуулах асуудал чухлаар тавигдах болсон.

Энэхүү хуулийн төслийн хүрээнд радио долгионы ашиглалтын зөвхөн техник технологитой холбоотой асуудлыг авч үзэхээс гадна түүний хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл, давтамжийн хязгаарлагдмал нөөц баялгийг үр ашигтай ашиглах, радио давтамжийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлтийг хийх, төрийн шинэлэг, бүтээлч үйл ажиллагаанд тулгуурлан иргэдийн эрэлт, хэрэгцээг хангасан шинэ төрлийн хэрэглээ, үйлчилгээг нэвтрүүлэх, дэмжих эрх зүйн шинэ зохицуулалтыг тусгах шаардлагатай байна.

Монгол Улсын хэмжээнд батлагдсан MNS 5594:2015 “Радио давтамжтай цахилгаан соронзон орны хүнд үзүүлэх нөлөөний аюулгүйн түвшин (3 кГц -ээс 300 ГГц хүртэл)”, MNS 6499:2015 “Хүний биед ойр хэрэглэдэг утасгүй холбооны төхөөрөмжийн нөлөөллөөр үүсэх онцгой шингээлтийн хэмжээг тодорхойлох арга (30МГц-ээс 6 ГГц-ийн давтамжийн цараанд)” стандартуудын шаардлагыг хангуулах, асуудлыг шийдвэрлэх хууль, эрх зүйн зохицуулалт хангалтгүй байна.

Сүүлийн үед эдгээр стандартын хүрээнд гар утасны хэрэглээ, бааз станцуудын байршил нь хүний эрүүл мэнд серөг нөлөө үзүүлдэг эсэх асуудлаар олон тооны гомдол, хэмжилт хийлгэх хүсэлтийг орон сууцны иргэд, байгууллага, харилцаа холбооны үйлчилгээ эрхлэгч нараас ирүүлэх болсон. Үүнтэй холбоотой Харилцаа холбооны зохицуулах хороонд ирүүлсэн санал, гомдол 2013 онд 60 байсан бол жилээс жилд нэмэгдсээр 2017 онд 480-д хүрсэн байна.

5. Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дэх радио долгион үүсгэгчээс үүссэн болон үндэсний радио давтамжийн хуваарилалтын хүснэгтэд багтаж байгаа радио долгион нь Монгол Улсын төрийн өмч бөгөөд радио давтамж нь байгалийн хязгаарлагдмал нөөц баялаг юм. Одоогийн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хуульд радио долгионы үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх талаар зохицуулалт дутмаг байна. Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагын судалгаанаас харахад радио давтамжийн ашиглалтыг 10 хувь нэмэгдүүлэхэд ДНБ 0,8 дахин өсөх боломжтой гэж дүгнэсэн байдаг.

Иймд радио давтамжийн ашиглалтын эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх эрх зүйн орчныг сайжруулах шаардлага гарч байна.

6. 2001 оноос хойш шинээр батлагдсан болон нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан хуулиудын өөрчлөлттэй холбоотойгоор Радио долгионы тухай хуульд өөрчлөлт

ороогүй тул Харилцаа холбооны тухай хууль болон бусад хуультай нийцүүлэн эшлэл, заалт өөрчлөх шаардлагатай байна.

Радио долгионы тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулах хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судалсан тайланд здгээр асуудлыг шийдвэрлэх шаардлагатайг зөвлөсөн байдаг.

Иймд дээр дурьдсан үндэслэл, шаардлагын хүрээнд Радио долгионы тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

Хоёр.Хуулийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.2-т заасны дагуу хуульд өөрчлөлт оруулах хэлбэрээр боловсруулна.

Радио долгионы тухай хуулиар радио долгионыг хуваарилах, ашиглах, хамгаалах, өмчлөх, эзэмшихтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахдаа радио долгионы ашиглалттай холбоотой зөвхөн техник, технологийн талыг авч үзэхээс гадна түүний хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлж байгаа нөлөөлөл, давтамжийн хязгаарлагдмал нөөц баялгийг үр дүнтэй хуваарилах, нийтийн хэрэглээний радио давтамжийн нэгдсэн бодлого, төлөвлөлт, төрийн захиргааны байгууллага, зохицуулах хорооны эрх үүргийн зааг, ялгааг тодорхой болгох, зохицуулах байгууллагын бие даасан байдлыг бэхжүүлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулах зорилгоор хуулийн төсөлд дараах асуудлыг тусгана. Үүнд:

1.Радио долгионы асуудлаар Засгийн газар, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн, харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, Харилцаа холбооны зохицуулах хороо болон төрийн бус байгууллагын эрх, үүргийг зааглан тодорхой болгоно.

2.Радио долгионы хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хязгаарлахтай холбоотой хуулийн зохицуулалтыг тусгана.

3.Радио давтамжийн ашиглалтын эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх зохицуулалтыг тусгана.

4.Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээ болох Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагын конвенци болон Дэлхийн радио холбооны дүрмийн нэр томьёонд нийцүүлэн хуулийн зарим нэр томьёог өөрчлөн шинэчилнэ.

5.Дэлхийн радио холбооны их хурал, бүсийн бэлтгэл хуралд бэлтгэх, радио долгионы улс хоорондын зохицуулалт хийх, шинэ техник, технологийг нэвтрүүлэх хандлага, хэрэгжүүлэх зарчмыг тогтоох, мэргэжлийн санал, дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөл байгуулах, түүний эрх зүйн байдлыг тодорхойлно.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсч болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, хүрэх үр дүн, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал

Хуулийн төсөл батлагдсанаар эдийн засаг, нийгмийн дараахь үр дагавар гарна гэж үзэж байна.Үүнд:

1.Радио долгионы бодлого зохицуулалт, төлөвлөлтийг сайжруулж, радио давтамжийн үр ашигтай хуваарилалтыг бий болгон байгалийн хязгаарлагдмал нөөцийг зүй зохистой ашигласнаар шинэ үйлчилгээ, техник, технологийг нэвтрүүлэх үйл явц хурдсаж, эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд зерэг нөлөө үзүүлнэ.

2.Радио холбооны сүлжээний болон хэрэглэгчийн тоног төхөөрөмжийг баталгаажуулснаар радио долгионы хортой нөлөөллөөс хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчныг хамгаална.

3.Радио давтамжийн эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх өндөр технологийн судалгаа шинжилгээ, үйлдвэрлэлийг дэмжих хуулийн зохицуулалт тодорхой болсноор өндөр технологи, мэдлэгт тулгуурласан эдийн засгийг хөгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах боломжтой болно.

4.Дэлхийн радио холбооны дүрэм, журамд радио долгионы талаархи эрх зүйн баримт бичгийг нийцүүлснээр олон улсын нийтлэг нэр томьёог хэрэглэж, нэгдмэл ойлголт бий болно.

5.Дэлхийн радио холбооны их хурал, бүсийн бэлтгэл хуралд бэлтгэх, радио долгионы улс хоорондын зохицуулалт хийх, шинэ техник, технологийг нэвтрүүлэх чиг хандлага, хэрэгжүүлэх зарчмыг тогтоох мэргэжлийн санал, дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий зөвлөл байгуulsанаар эдийн засгийн бодит өсөлтийг дэмжсэн шинэ техник, технологи нэвтрэлтийг түргэсгэх, хөрөнгө оруулалт, шинэ ажлын байр бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх боломжтой болно.

6.Хуулийн зарим зүйл, заалтын давхардал, хийдэл, зөрчил арилна.

Дөрөв.Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд холбогдуулан шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн талаархи санал

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хууль тогтоомжтой нийцэх бөгөөд хуулийн төслийг Харилцаа холбооны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлтэй уялдуулан боловсруулна.

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2018 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

РАДИО ДОЛГИОНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Радио долгионы тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/3 дугаар зүйлийн 3.1.5 дахь заалт:

“3.1.5.“богино зайн радио төхөөрөмж” гэж олон улсын стандартын дагуу богино зайн холбоонд зориулагдсан, нэвтрүүлэх чадал бага, харилцан нөлөөлөл үүсгэх эрсдэл бага, тусгай зөвшөөрөл шаардагдахгүй радио төхөөрөмжийг.”

2/5 дугаар зүйлийн 5.2.6-5.2.11 дэх заалт:

“5.2.6.үндэсний радио давтамжийн хуваарилалтын хүснэгт батлах;

5.2.7.радио долгионы төлөвлөлтийн бодлого, стратеги, шинэ технологи нэвтрүүлэх, хөгжүүлэхэд баримтлах чиглэл батлах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих;

5.2.8.тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтын журам батлах, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;

5.2.9.хуваарилсан сансарын холбооны хиймэл дагуулын байрлалыг ашиглах талаар шийдвэр гаргах;

5.2.10.радио давтамжийн хуваарилалтыг төрийн нууцад хамруулах, нууцлалын зэрэглэлийг тогтоох асуудлыг боловсруулах.

5.2.11.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

3/5¹ дүгээр зүйл:

“5¹ дүгээр зүйл. Харилцаа холбооны зохицуулах хорооны бүрэн эрх

5¹.1.Харилцаа холбооны зохицуулах хороо радио долгионы талаар дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

5¹.1.1.энэ хуулийн 5.2.1, 5.2.6, 5.2.7-д заасан баримт бичгийн төсөлд санал өгөх, тэдгээрийн хэрэгжилтэд дүн шинжилгээ хийх, эрх бүхий байгууллагыг мэдээллээр хангах;

5¹.1.2.радио давтамж, радио давтамжийн зурвасын хуваарилалт хийх, радио давтамжид баримтлах зохицуулалт, радио төхөөрөмжийн техникийн норм, нормативын баримт бичиг батлах, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;

5¹.1.3.улс орны зайлшгүй хэрэгцээ болон техник, технологийн шинэдэвшилийг нэвтрүүлэхэд шаардагдах радио давтамжийн зурвасын судалгаа хийх, нөөцийг бүрдүүлэх;

5¹.1.4.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт радио долгионы хяналт, шалгалт явуулах нэгдсэн системийг хөгжүүлэх, зохион байгуулах;

5¹.1.5.Монгол Улсад бүртгэлтэй болон бүртгүүлэхээр төлөвлөж байгаа радио давтамж, радио давтамжийн зурвасыг олон улсын цахилгаан холбооны байгууллагад бүртгүүлэх;

5¹.1.6.тусгай хэрэглээндашиглах радио давтамжийн зурвасын хуваарилалт, зохицуулалтын баримт бичгийг улсыг батлан хамгаалах, аюулгүй байдлыг хангах, гамшигаас хамгаалах, нийгмийн хэв журам сахиуулах байгууллагатай хамtran батлах;

5¹.1.7.радио давтамжтай цахилгаан соронзон орны хүнд үзүүлэх нөлөөний аюулгүйн түвшин, хэмжилт хийх аргачлалыг батлах, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;

5¹.1.8.богино зайн радио төхөөрөмжид тохирлын гэрчилгээ олгох журмыг стандартчиллын төв байгууллагатай хамtran батлах;

5¹.1.9.хуульд заасан тусгай зөвшөөрөл олгох, хугацааг сунгах, тусгай зөвшөөрөлд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох, тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлага болон холбогдох журмыг батлах, гэрээ байгуулах, биелэлтэд хяналт тавих;

5¹.1.10.хуульд заасан бусад бүрэн эрх."

4/6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх хэсэг:

"6.4.Нийтийн хэрэглээний радио давтамжийн зурвасын хуваарилалт, төлөвлөлт нийтэд нээлттэй байна."

5/8 дугаар зүйлийн 8.2-8.4 дэх хэсэг:

"8.2.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт иргэн, хуулийн этгээд хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд сөрөг нөлөө үзүүлэх радио төхөөрөмж ашиглахыг хориглоно.

8.3.Хуульд өөрөөр заагаагүй бол сүлжээ сарниулагч радио төхөөрөмж ашиглах, импортлох, үйлдвэрлэх, худалдахыг хориглоно.

8.4."Сүлжээ сарниулагч" гэж радио холбооны үйлчилгээнд хөндлөнгөөс зориудаар шуугиан үүсгэн дохио дарагч төхөөрөмжийг ойлгоно."

6/15 дугаар зүйлийн 15.2 дахь хэсэг:

“15.2.Радио давтамж, радио давтамжийн зурvas ашиглах тусгай зөвшөөрөл, эрхийн бичгийн нэгдсэн бүртгэлийн журмыг харилцаа холбооны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга батална.”

7/20 дугаар зүйлийн 20.6 дахь хэсэг:

“20.6.Радио төхөөрөмж ажиллуулах, үйл ажиллагааг нь зогсоох, хориглох журмыг Зохицуулах хороо баталж, мөрдүүлнэ.”

2 дугаар зүйл.Радио долгионы тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь хэсгийн “долгионы” гэсний өмнө “радио” гэж, 5 дугаар зүйлийн 5.2.5 дахь заалтын “төлөвлөх” гэсний дараа “, олон улсын болон бүсийн хуралд бэлтгэх, оролцохтой холбогдсон болон олон улсын гишүүн орнуудаас урьдчилан гаргасан санал, дүгнэлт, судалгааны үр дүнг судлах ажлыг зохион байгуулах” гэж, 6 дугаар зүйлийн 6.2 дахь хэсэг, 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх хэсгийн “аюулгүй байдлыг хангах,” гэсний дараа “тамшгаас хамгаалах,” гэж, 8 дугаар зүйлийн гарчгийн “зурvas” гэсний дараа “, радио төхөөрөмж” гэж, 20 дугаар зүйлийн 20.3 дахь хэсгийн “лабораторитой” гэсний өмнө “баталгаажуулалт хийх” гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл.Радио долгионы тухай тухай хуулийн дараах заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/5 дугаар зүйлийн 5.2.3 дахь заалт:

“5.2.3.радио давтамжийн зурвасыг ашиглах, төлөвлөх, дахин төлөвлөх, хуваарилах болон радио давтамжийн ашиглалт, үйлчилгээний төлбөр тогтоох журам батлах, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;”

2/14 дүгээр зүйлийн 14.1.3 дахь заалт:

“14.1.3.техникийн шаардлага хангасан, тохирлын гэрчилгээтэй богино зайн радио төхөөрөмж.”

4 дүгээр зүйл.Радио долгионы тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсгийн “9.2-т” гэснийг “13.2-т” гэж, 11 дүгээр зүйлийн 11.4 дэх хэсгийн “өрсөлдүүлэн” гэснийг “сонгон” гэж, “олгож болно” гэснийг “олгоно” гэж, 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх хэсгийн “15” гэснийг “20” гэж, 17 дугаар зүйлийн 17.3 дахь хэсгийн “11-д” гэснийг “15.1-д” гэж, 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсгийн “12-т” гэснийг “15.1-д” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл.Радио долгионы тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 13.3 дахь хэсэг, 15 дугаар зүйлийн 15.2 дахь хэсгийн “төв” гэснийг тус тус хассугай.

6 дугаар зүйл. Радио долгионы тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэг, мөн зүйлийн 5.2.4 дэх заалт, 10 дугаар зүйлийн 10.1.4 дэх заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

7 дугаар зүйл. Энэ хуулийг ... оны ... дугаар сарын ...-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө

Гарын үсэг